

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Podziękowania	14
Metodologia pracy	14
Biogramy rozmówców	17
Uwagi o języku mołdawskim/rumuńskim	19

CZĘŚĆ I LATA 2020–2021

1. Kontekst historyczny	25
1.1. Historia mołdawianizmu	25
1.2. Relacje Republiki Mołdawii z Rumunią w latach 1991–2020	39
1.3. Relacje Republiki Mołdawii z Federacją Rosyjską w latach 1991–2020	49
2. Charakterystyka partii politycznych będących przedmiotem badań	56
2.1. Partia Działania i Solidarności (rum. Partidul Acțiune și Solidaritate; skrót: PAS)	56
2.2. Partia Socjalistów Republiki Mołdawii (rum. Partidul Socialiștilor din Republica Moldova; skrót: PSRM)	60
2.3. Partia Komunistów Republiki Mołdawii (rum. Partidul Comuniștilor din Republica Moldova; skrót: PCRM)	64
2.4. Blok Wyborczy Komunistów i Socjalistów (rum. Blocul electoral Comuniștilor și Socialiștilor; skrót: BeCS)	67
2.5. Partia Șor (rum. Partidul Șor)	69
3. Rumunia	72
3.1. Stosunek do Rumunii	72
3.1.1. PAS	72
3.1.2. Partie wchodzące w skład BeCS	76

3.1.3. Partia Șor	82
3.2. Język mołdawski czy rumuński?	84
3.2.1. PAS	84
3.2.2. Partii wchodzące w skład BeCS	86
3.2.3. Partia Șor	92
4. Federacja Rosyjska	94
4.1. Stosunek do relacji bilateralnych mołdawsko-rosyjskich	94
4.1.1. PAS	94
4.1.2. Partii wchodzące w skład BeCS	97
4.1.3. Partia Șor	103
4.2. Stosunek do języka rosyjskiego	105
4.2.1. PAS	105
4.2.2. Partii wchodzące w skład BeCS	107
4.2.3. Partia Șor	112
5. Stosunek do mołdawskiej państwowości	115
5.1. PAS	115
5.2. Partii wchodzące w skład BeCS	118
5.3. Partia Șor	124
6. Stosunek do przeszłości	126
6.1. PAS	126
6.2. Partii wchodzące w skład BeCS	129
6.3. Partia Șor	136
Podsumowanie	139

Część II

LATA 2022–2024

Uwagi wstępne	151
7. Relacje zagraniczne Republiki Mołdawii z wybranymi podmiotami	154
7.1. Relacje Republiki Mołdawii z Federacją Rosyjską w latach 2021–2024	154
7.2. Relacje Republiki Mołdawii z Unią Europejską w latach 1991–2024	157
7.3. Relacje Republiki Mołdawii z NATO w latach 1991–2024	167
8. Mołdawskie partie polityczne w latach 2021–2024	171
8.1. Partia Działania i Solidarności (rum. Partidul Acțiune și Solidaritate; skrót: PAS)	171
8.2. Partii wchodzące w skład Bloku Wyborczego Komunistów i Socjalistów (rum. Blocul electoral Comuniștilor și Socialiștilor; skrót: BeCS)	173

8.2.1. Partia Socjalistów Republiki Mołdawii (rum. Partidul Socialiștilor din Republica Moldova; skrót: PSRM)	173
8.2.2. Partia Komunistów Republiki Mołdawii (rum. Partidul Comuniștilor din Republica Moldova; skrót: PCRM)	178
8.3. Ugrupowanie Ilana Șora	181
8.4. Partia „Odrodzenie” (rum. „Renaștere”)	187
9. Stosunek do relacji bilateralnych mołdawsko-rosyjskich	191
9.1. PAS	191
9.2. Partie wchodzące w skład BeCS	197
9.2.1. PSRM	197
9.2.2. PCRM	204
9.3. Ugrupowanie Ilana Șora	208
9.4. Partia „Odrodzenie”	212
10. Stosunek do integracji państw na obszarze postradzieckim	216
10.1. PAS	216
10.2. Partie wchodzące w skład BeCS	219
10.2.1. PSRM	219
10.2.2. PCRM	222
10.3. Ugrupowanie Ilana Șora	224
10.4. Partia „Odrodzenie”	226
11. Stosunek do integracji w ramach UE	231
11.1. PAS	231
11.2. Partie wchodzące w skład BeCS	234
11.2.1. PSRM	234
11.2.2. PCRM	236
11.3. Ugrupowanie Ilana Șora	239
11.4. Partia „Odrodzenie”	241
12. Stosunek do działalności/ członkostwa w NATO	245
12.1. PAS	245
12.2. Partie wchodzące w skład BeCS	247
12.2.1. PSRM	247
12.2.2. PCRM	249
12.3. Ugrupowanie Ilana Șora	252
12.4. Partia „Odrodzenie”	253
Podsumowanie	256

Część III

WYBORY 2024

13. Sytuacja przed wyborami	273
14. Sylwetki kandydatów	277
14.1. Maia Sandu	277
14.2. Alexandr Stoianoglo	280
14.3. Renato Usatii	285
15. Przebieg wyborów i referendum konstytucyjnego	291
Zamiast zakończenia – ugrupowanie MAN	302
Postscriptum	310
Streszczenie	317
Abstract	318
Резюме	319
Rezumat	320
Bibliografia	321
Indeks osób	380